

UNIVERSITETET I OSLO

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Studieavdelingen
Studieadministrative tjenester
Postboks 1072 Blindern
0316 Oslo

Telefon: 22 85 78 44
Telefaks: 22 85 44 59
E-post: postmottak@admin.uio.no
Nettadresse:

Dato: 27. februar 2009
Deres ref.: 200806678
Vår ref.: 2009/1023

Høring - Forslag om endringer i universitets- og høyskoleloven

Vi viser til brev fra Kunnskapsdepartementet datert 15. januar 2009 om forslag om endringer i universitets- og høyskoleloven. Universitetet i Oslo (UiO) har foretatt en intern høring av forslagene hos fakultetene og Studentparlamentet. Vi kommenterer i dette høringssvaret bare punkter hvor vi har innsigelser til departementets forslag.

Endringer i forbindelse med evalueringen av NOKUT

UiO støtter Kunnskapsdepartementets forslag om å utvide NOKUTs ansvar fra kontroll til også å omfatte utvikling av kvaliteten ved institusjonene. UiO har ikke kommentarer til de materielle sider av lovforslaget vedrørende NOKUT, men mener at lovteksten i større grad bør synliggjøre NOKUTs ansvar for å akkreditere og revidere akkrediterte ph.d.-programmer. At NOKUTs ansvar også gjelder ph.d.-programmer foreslås presisert i universitets- og høyskoleloven § 2-1 annet ledd slik:

(2) Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten ved norske institusjoner som tilbyr høyere utdanning, *herunder doktorgradsprogrammer*, og fagskoleutdanning, og bidra til å stimulere til økt kvalitet i utdanningstilbudene ved institusjonene.

Institusjonenes ansvar for norsk fagspråk

Stortingsmelding 35 (2007-2008) "Mål og mening" viser at det er store forskjeller mellom de humanistiske og samfunnsvitenskapelige forskningsmiljøene på den ene siden og de medisinske og matematisk-naturvitenskapelige forskningsmiljøene på den andre siden i forbindelse med vedlikehold og videreutvikling av norsk fagspråk. Det er derfor viktig at det videre arbeidet med en lovfesting av universitetenes og høyskolenes ansvar for norsk fagspråk tar høyde for de store variasjonene i publiseringsmønster og undervisningsspråk mellom ulike forskningsmiljøer.

Annullering av eksamen ved ph.d.-program

UiO støtter forslaget om å presisere at universitets- og høyskoleloven § 4-7 første ledd om annullering av eksamen på grunn av fusk også gjelder for opplæringsdelen av ph.d.-utdanningen. Vi mener imidlertid at ordet *kandidat* kan være flertydig, siden det er brukt

med ulike betydninger på ulike steder i loven¹. Vi foreslår derfor at § 3-9 første ledd formuleres slik, for å gjøre teksten mer presis:

(1) Universiteter og høyskoler skal sørge for at *studentenes og doktorgradskandidatenes* kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. [...]

Tilsvarende bør uttrykket *studenten eller doktorgradskandidaten* brukes i § 4-7 første og andre ledd.

Vi foreslår i tillegg at det for oversiktens skyld tas inn i loven at doktorgradsavhandlingen og eventuelle øvrige elementer i opplæringsdelen behandles etter forvaltningsloven, for eksempel som nytt ledd i § 7-6 om forholdet til annen lovgivning:

(x) *For vurdering av doktorgradsavhandlinger og elementer i opplæringsdelen av doktorgradsprogrammer som ikke avsluttes med eksamen, gjelder forvaltningslovens regler om enkeltvedtak.*

Utestenging av kandidater i doktorgradsprogrammer

Høringsnotatet foreslår ikke å innføre hjemmel for å utestenge personer på doktorgradsprogrammer i fuskesaker, hvilket vil innebære at kun studenter kan utestenges. Bakgrunnen for den foreslåtte løsningen er at notatet legger til grunn at personer på doktorgradsprogrammene normalt er ansatt som stipendiat ved institusjonen og at arbeidsgiver overfor disse kan bruke sanksjonmulighetene i tjenstemannsloven.

Problemet er antakelsen om at kandidater på doktorgradsprogrammene normalt er ansatt ved institusjonen. Ved UiO er et stort antall kandidater på doktorgradsprogrammene ikke ansatt her, men er ansatt i helseforetak, institutter, bedrifter, forvaltning eller er selvfinansierende. For eksempel er om lag 60 prosent av kandidatene ved SV-fakultetets ph.d.-programmer ansatt ved andre forskningsinstitusjoner, og UiO har også kandidater som tar enkeltkurs på ph.d-programmet uten å følge hele programmet her.

Overfor de som ikke er ansatt vil universitetet ikke ha noen sanksjonsmulighet etter tjenstemannsloven og heller ingen innflytelse på hvorvidt vedkommendes arbeidsgiver reagerer på at fusk er konstatert. Muligens vil enkelte arbeidsgivere legge til grunn at universitetets annullering av eksamen – uavhengig av forholdets grovhet – er tilstrekkelig reaksjon på forholdet. Videre er det ingen grunn til at personer på doktorgradsprogrammer skal behandles lempeligere enn studenter, som kan utestenges i inntil to semestre. Hvorvidt en utestenging skal påpåvirke ansettelsen, blir et personalsak for den enkelte arbeidsgiver.

UiO mener at loven må sikre likebehandling av kandidater uavhengig av ansettelsesforhold og finansieringskilde. Sanksjonsformen utestenging kan være vanskelig å håndheve for ph.d.-kandidater fordi de er en uensartet masse mht. programtilknytning, finansiering og ansettelsesforhold. Vi ønsker imidlertid å ha muligheten til å vurdere utestenging også ved fusk i doktorgradsprogrammer.

Universitets- og høyskolelovens § 4-8 om utestenging bør utvides til også å gjelde personer på ph.d.-programmer. Som følge av dette foreslås universitets- og høyskolelovens § 4-8 å endret til å omfatte "studenten eller doktorgradskandidaten", eventuelt bare "kandidataten".

¹ Vi gjør oppmerksom på at § 3-9 og § 3-10 bruker både *kandidat* og *eksamenskandidat* i samme eller tilnærmet samme betydning.

Bruk av betegnelsen universitetssykehus

Retten til å bruke betegnelsen universitetssykehus er ikke regulert i loven, og det er positivt at betegnelsen universitetssykehus nå foreslås lovfestet og beskyttet.

Universitetssykehus er sykehus som har utdanning av leger som en definert hovedoppgave, og utdanningen skal være forskningsbasert. Det må derfor være bred forskning på internasjonalt nivå ved et universitetssykehus. Det er universitetenes ansvar å organisere sin undervisning og forskning, herunder å bestemme hvor den skal foregå. Når et universitet velger samarbeidspartnere, er det selvsagt at beslutningen tas i samarbeid med sykehuseier og med helseforvaltningen

Forslaget innebærer at regelverket for godkjenning som universitetssykehus hjemles i spesialisthelsetjenestelovens § 4-1 om godkjenning av helseinstitusjoner og helsetjenester. Dette gir helsemyndighetene den endelige avgjørelsesmyndigheten ved godkjenning som universitetssykehus.

Siden det er universitetene som faktisk organiserer og er ansvarlige for undervisningen av medisinstudenter, må universitetene ha myndighet til å ta den endelige beslutningen om bruk av betegnelsen universitetssykehus. I universitets- og høyskoleloven, som sorterer under Kunnskapsdepartementet, foreslår UiO derfor følgende formulering av § 7-2, femte ledd:

(5) Betegnelsen universitetssykehus kan bare benyttes av virksomhet som er godkjent som universitetssykehus av universitet med legeutdanning i virksomhetens helseregion.

Oppsummering av UiOs forslag til omformuleringer/endringer

I § 2-1, andre ledd:

(2) Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten ved norske institusjoner som tilbyr høyere utdanning, *herunder doktorgradsprogrammer*, og fagskoleutdanning, og bidra til å stimulere til økt kvalitet i utdanningstilbudene ved institusjonene.

I § 3-9, første ledd:

(1) Universiteter og høyskoler skal sørge for at *studentenes og doktorgradskandidatenes* kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. [...]

I § 4-7, første og andre ledd:

(1) Styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, kan annullere eksamen eller prøve eller godkjenning av kurs hvis *studenten eller doktorgradskandidaten* [...]

(2) Styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, kan annullere godskrivning eller godkjenning av utdanning, eller fritak for eksamen eller prøve, hvis *studenten eller doktorgradskandidaten* har oppnådd dette ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden.

I § 4-8, tredje ledd:

En *student eller doktorgradskandidat* som har opptrådt slik som beskrevet i § 4-7 første eller annet ledd, kan ved vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenges fra institusjonen og fratras retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under denne lov i inntil ett år. Departementet gir nærmere regler om informasjonsrutiner mv.

I § 7-2, femte ledd:

(5) Betegnelsen universitetssykehus kan bare benyttes av virksomhet som er godkjent som universitetssykehus av universitet med legeutdanning i virksomhetens helseregion.

I § 7-6, nytt ledd:

(x) For vurdering av doktorgradsavhandlinger og elementer i opplæringsdelen av doktorgradsprogrammer som ikke avsluttes med eksamen, gjelder forvaltningslovens regler om enkeltvedtak.

Med hilsen

Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
universitetsdirektør

Monica Bakken
studiedirektør

Saksbehandler: Jonny Roar Sundnes
22857198 j.r.sundnes@admin.uio.no